

Socius klantenbevraging

Letterlijke weergave van focusgroep met experts

Mei 2019

Bijlage 7 bij het conclusierapport

Jo Steyaert
Partner
jo@indiville.be
+32(0)472 530941

Vragen?
Wiske Verhaest
0499 54 17 91

Vraagstelling en deelnemers

- Open vraagstelling:
 - Voor welke uitdagingen staat het werkveld van het sociaal-cultureel volwassenenwerk?
 - Wat kan de rol van het steunpunt Socius zijn in deze uitdagingen?

- Deelnemers

Gie Redig (VUB)

Joke Vandenabeel (KULeuven)

Tom Lemahieu (Howest)

Jessy Siongers (Ugent)

Lode Vermeersch (HIVA)

Frank Meys (HUBrussel)

Marijke Pruyt (Arteveldehogeschool)

Uitdaging 1: Wat is de identiteit van het SCW?

- Probleemstelling:
 - ‘Sociaal-cultureel werk’ is te breed als sector om een sterke identiteit te hebben, zeker met uitbreiding buiten volwassenenwerk
 - Volwasseneducatie heeft ook een eigenheid: is er risico om deze te verliezen?
 - SCW is als term van toepassing op vele lagen: een decreet, een sector, een geheel van waarden (en normen?), een methodische aanpak, een groep organisaties... wat bedoelen we?
 - We moeten die gelaagdheid onderschrijven, maar daarom is niet alles sociaal-cultureel werk
 - Aan de andere kant hebben we een blinde vlek: bepaalde (nieuwe) vormen van sociaal-cultureel werk hebben we momenteel niet in het vizier.
 - Wat is de gemeenschappelijke sokkel?
- Waarom is die sterke identiteit belangrijk?
 - Zichtbaarheid naar anderen toe
 - Rolverduidelijking: Duidelijke rol in vergelijking met andere sectoren
 - Afbakening: Onderscheid maken met sociaal werk, educatie ...
 - Zelfstandigheid: Waar zit onze zelfstandigheid als sector? Zijn we niet te veel onderaannemer van het beleid, zijn we niet te braaf? Hoe is het gesteld met onze kritische rol?

Uitdaging 1: Wat is de identiteit van het SCW?

3 invalshoeken voor een scherpere identiteit:

- Een manier om identiteit scherper te maken, is **TAAL**
 - Momenteel is er veel begripsverwarring.
 - Kunnen we een eigen taal ontwikkelen, die niet per sé de decreettaal is, maar een taal die we kunnen spreken? Vb. civiel perspectief is decreettaal, zegt niet wat we concreet bedoelen.
 - Zowel in opleiding als onderzoek kan deze taal ontwikkeld en gedeeld worden.
 - Ingebed in een brede visie of 'ideologie'?
 - Tijdsbesteding in de autonome tijd, met inzet van vrijwilligers, rondom een gezamenlijk project, zijn talige elementen die vermeld werden. Hierover is geen consensus.
- We zouden ook moeten bepalen **WIE** er wel en niet deel uitmaakt van de sector.
 - Wie is "de sector"? Wie erkend is binnen het decreet? Wie 'de' methodiek toepast?
 - Wat met nieuwe initiatieven?
 - Om hiermee voeling te krijgen, moet je meer op straat komen, in de buurt (buurt als samenvoeging van mensen/straten/thema's)

Uitdaging 1: Wat is de identiteit van het SCW?

- Identiteit hang samen met de **KERNTAAK** van het sociaal-cultureel werk
 - Is primair mensen samenbrengen in hun autonome tijd
 - Dit komt onder druk te staan van het moeten aantonen van ‘nuttigheid’.
 - Impact aantonen, de meetcultuur en de onredelijke snelheid (context), zijn een bedreiging voor deze kerntaak.
 - Hierdoor zijn organisaties te sterk met zichzelf bezig (zeker de grote organisaties).
 - *‘Nuttigheid aantonen is nutteloze tijd voor velen’*, wordt het door één deelnemer benoemd.

Uitdaging 2: Hoe omgaan met maatschappelijke context?

- Duurzaamheid
- Klimaat
- Superdiversiteit
- Armoede en sociale uitsluiting
- Stedelijkheid: hoe kan het SCW ook hier aanwezig zijn?
 - Een uitdaging, maar ook een voordeel omdat hier alles intenser aanwezig is, omdat het al toont hoe onze samenleving er binnen x-aantal jaar uitziet

Uitdaging 3: Kan de sector een 'observatorium' zijn?

- Observatorium van maatschappelijke kwesties
- Dit monitoren, permanent voeling houden
- Een antenne en signaal functie opnemen
- Kwesties duiden en verspreiden
- Inhoudelijk meespreken
- Oproep naar de sector in het algemeen, niet zozeer naar Socius. Wel te bekijken welke stimulerende, flankerende rol Socius hierin kan spelen.

Uitdaging 4: Hoe het imago van de sector versterken?

- Het imago is nu soms 'stoffig'
- Zowel naar binnen als buiten toe mag het anders/beter
- We hebben nood aan een soort hoogmis van het SCW, bv. 'the big draw', 'het leven zoals het is: SCW'....
- De 'trefdag sociaal-cultureel werk' wordt als goed voorbeeld aangehaald in dit verband.
- De 'sociaal werk conferentie' wordt ook vermeld. Hier is de uitdaging om het sociaal-cultureel perspectief zichtbaar te houden/maken.

Uitdaging 5: Hoe werken aan opleiding en ontwikkeling van medewerkers in de sector?

- Hoe zorgen voor een goede basisopleiding?
 - Heeft de afstudeerrichting SCW nog een toekomst?
 - Graduatens zullen meerwaarde blijven hebben.
 - Professionele Bachelors zijn te generalistisch, richting zou op termijn misschien kunnen verdwijnen.
 - Veel Masters werken als sociaal-cultureel werkers. Masters zullen ook relevant blijven.
 - Is het wel opleidbaar? Het vertrekt van wie iemand is ('je hebt het of je hebt het niet'), waarbij bepaalde kennis en vaardigheden versterkend kunnen werken.
 - Wat zou helpen?
 - Opleidingen geven aan dat ze nood hebben aan goede profielbeschrijvingen. Als voorbeeld wordt het beroepsprofiel van De Ambassade aangehaald.
 - Principe van de omgekeerde waterval: instroom in de opleidingen van profielen die al interesse/ervaring hebben opgedaan, vb. uit het jeugdwerk
 - Misschien kunnen we veldervaring kapitaliseren door het aanbieden van een BaNaBa? Als studenten beter weten waarover we het hebben, leren ze 'beter/anders'.

Uitdaging 5: Hoe werken aan opleiding en ontwikkeling van medewerkers in de sector?

- Hoe zorgen voor een goede opleiding in de sector zelf?
 - Wat zou er anders kunnen?
 - Vraag hangt samen met de nood aan identiteit van de sociaal-cultureel werker. Je krijgt niet uitgelegd wat het juist is.
 - Hoe kunnen we ook het historisch perspectief meegeven?
 - Hoe kunnen we de theoretische basis opfrissen na een aantal jaar werkervaring?
 - Hoe kunnen we meer de uitstraling van kwaliteit geven?
 - Wat zou helpen?
 - Misschien helpt het om een minder open beroepsgroep te zijn?
 - Kunnen we iets leren van het voorbeeld van ‘de Vlaamse trainersschool’? Van meer formeel geattesteerde opleidingskaders?

Uitdaging voor Socius: Hoe maken we ruimte voor kansen?

- Hoe kan Socius meer zijn dan de decretale rol die ze heeft tussen overheid en sector?
 - Er is geen één-op-één relatie nodig tussen een decreet en een steunpunt
 - Hoe kan Socius nog meer ondersteuning bieden aan de praktijk, los van het decreet?
 - Ander voorbeeld: Socius ondersteunt derdelijns wanneer het de volkshogeschool ondersteunt in het begeleiden van cultureel opbouwwerk.

Uitdaging voor Socius: Hoe maken we ruimte voor kansen?

- Hoe kan Socius een soort verbindende 'drone' zijn?
 - Een drone die samenbrengt en uitwisselt wat er leeft
 - Connecties maken tussen de actuele thema's en het sociaal-cultureel werk
 - Zorgen voor interpretatie van actualiteit
 - Een vinger aan de pols zijn, ook overheen de sectoren
 - Leren van andere sectoren faciliteren
- Hoe kunnen we de sector nog meer in haar kracht zetten?
 - 'Kijk eens wat we doen!?' Met een strik errond!
 - Vb. inrichten van 'buurtcultuur' analoog met 'buurtsport'
 - Ook voor de identiteit en motivatie van werkers belangrijk
 - Dit vraagt ook om het durven voeren van conceptuele discussies
 - Is de naam 'Socius' nog wel geschikt?

Uitdaging voor Socius: Hoe maken we ruimte voor kansen?

- Hoe kan Socius verder bouwen op wat goed werkt en toch vernieuwen?
 - Verder doen met het ontwikkelen van vraaggestuurd aanbod, van sector ABC tot gespecialiseerd aanbod
 - Tegelijk ook voorloper zijn, vb door het ontwikkelen van een gemeenschappelijke sokkel voor het SCW en hiervoor te gaan staan.
 - Focussen op de sokkel en aanvullend werken voor andere sectoren (vb. in verhouding 80/20)
- 2 afrondende vragen:
 - Hoe kan de relatie met de Federatie voor kansen zorgen?
 - Waarom een steunpunt sociaal-cultureel werk zonder jeugd, sport en amateurkunsten?